

Teleurstellingen van Jan Doelman (1)

In de krant verscheen een voorpublicatie uit 'De afrekening' van Maarten van Buuren.

ADRI VERMAAT

Dat Trouw vanuit het verzet in de Tweede Wereldoorlog is ontstaan, is genoegzaam bekend. In het onderwijs, in andere media, boeken, bij overlijden van verzetshelden, de momenten waarop de krant aan zijn geschiedenis wordt gekoppeld en herinnerd, zijn talrijk.

Oudere lezers zijn doorgaans extra kritisch op de inhoud van Trouw. Een kritisch artikel over het toenmalige verzet voelt voor hen soms als verraad naar het verleden. Hiertegenover staat een redactie die zich zo goed mogelijk van haar journalistieke taak kwijt en feiten niet verzacht of verdoezelt om een lezersdeel te ontzien.

Zo kom ik bij Jan Doelman (83), een Trouwlezer die zich herinnert hoe zijn vader op een februariavond in 1943 thuiskwam en in de voorkamer een pak papier onder zijn trui vandaan haalde. Het was de eerste lichter Trouw. 'We hadden thuis al vroeg geleerd:

horen, zien en zwijgen. Hier zou niet over gepraat worden', herinnert Doelman zich 73 jaar later. April 1943 dook zijn vader onder. Tot ongeveer vijf dagen na de bevrijding zagen zij elkaar nog tweemaal heel kort.

Zondag 16 oktober 2011 kwamen Jan Doelman en zijn vrouw terug van een reisje. Een krant hadden zij dat weekeinde niet gezien. 'Thuis vonden we Trouw van een dag eerder. Met een foto van mijn vader', vertelt hij. 'Dat was een dreun van jewelste. Ik was perplex. Het was nieuw'. Zijn vader, verzetsstrijder Piet Doelman, vertegenwoordigde volgens de berichtgeving onvoorzien een ander, kennelijk opzettelijk verzwegen gezicht van het verzet. Dat van maffiapraktijken.

Het boek waaruit en waarover Trouw die zaterdag publiceerde, was 'De afrekening' van hoogleraar moderne Franse letterkunde Maarten van Buuren. Hij stelde dat het gewapend verzet zich tijdens WO II systematisch schuldig maakte aan oorlogsmisdaden. Volgens Van Buuren was Knokploeg Westland representatief voor dit gewapend verzet. In zijn boek beschreef hij hoe Piet Doelman op 8 mei 1945 een NSB'er, in wie hij onterecht een verrader zag, zodanig mishandelde dat hij stierf. De krant kreeg de primeur van het onderzoek dat Van Buuren had gedaan naar de verzetsgeschiedenis van Maassluis.

De redactie nam het ruim. Een aankondiging op de voorpagina, een nieuwsbericht op pagina 3, een voorpublicatie uit Van Buurens boek en een interview met historicus Peter Romijn, directeur van het Niod en hoogleraar aan de UvA. Het boek veroorzaakte in het Westland en breed in oud-verzetskringen veel beroering. Van Buuren kreeg lof, maar aanzienlijk meer kritiek. Meerdere

verzetsstrijders stelden dat de auteur generaliseerde en verweten hem een gebrek aan inlevingsvermogen na de bittere oorlogsjaren.

Trouw heeft Jan Doelman in diezelfde periode niet benaderd. Evenmin zocht hij zelf contact met de redactie. Hij was bezig te onderzoeken of Van Buuren zijn vader terecht had beschuldigd. Zijn dochter stuurde Trouw een op 1 november 2011 geplaatste brief. 'Met toenemende verbijstering heb ik in Trouw het artikel 'Een afrekening in Maassluis' gelezen', schreef zij. 'Hierin wordt mijn opa als een maffiabaas afgeschilderd'.

Zij verweet Van Buuren dat hij vooraf geen contact met de familie Doelman had gezocht en zo, in strijd met zijn beweringen, hoor- en wederhoor bewust achterwege had gelaten. Na een tweede artikel van Van Buuren in Letter & Geest van 26 november 2011, waarin hij over zijn boek verantwoording aflegde en op kritiek reageerde, liet historicus Herman Langeveld drie weken later in genoemd katern weinig heel van 'De afrekening'.

Doelman had destijds gemengde gevoelens over Trouw. 'Positief over de redactie Opinie. Teleurgesteld dat er geen enkel initiatief van Trouw uitging in mijn richting' zegt hij erover. De échte teleurstelling voor hem dateert van 2013, toen Trouw 'absoluut niet geïnteresseerd leek in mijn verhaal'. Gesprekken met redacteuren en mailwisselingen ontmoedigden hem sindsdien enkel. Op 3 november dit jaar ontving ik zijn klacht over journalistieke verwaarlozing door Trouw. In de rubriek van volgende week meer over deze kwestie.